

Dan spomina na mrtve

Slovenija je v evropskem in svetovnem vrhu pri številu sveč, ki jih vsako leto prižgemo. V Evropi so pred nami zgolj Hrvati in Poljaki. Po ocenah ministrstva za okolje vsak Slovenec v povprečju prižge 8 sveč na leto, kar pomeni, da v Sloveniji vsako leto prižgemo kar 16 milijonov sveč, dve tretjini od teh prav v dneh pred 1. novembrom.

A žal pri nakupu sveče kot simbola spomina in spoštovanja do pokojnih pogosto ne razmišljamo o tem, da bo nakup (oziroma del tega nakupa), prej ali slej končal med odpadki. Število porabljenih sveč se sicer zmanjšuje, saj jih je bilo pred desetimi leti na trg danih dobrih 6.856 ton, lani pa 5.136, vendar so številke še vedno previsoke.

Letos smo želeli ponuditi alternative plastičnim svečam in vas obveščali o njihovih prednostih. V tednu pred prvim novembrom smo postavili tudi stojnice, kjer so bile sveče narisane na kamen in ste jih lahko odnesli na grob vaših bližnjih. Iskreno se vam zahvaljujemo za tako lep odziv na našo akcijo.

Najprej hvala otrokom in njihovim vzgojiteljicam vrtca Gorje in učencem ter njihovim mentoricam osnovnih šol prof. dr. Josipa Plemlja Bled in Gorje. Z veliko mero ustvarjalnosti so narisali čudovite sveče.

Zahvalili bi se tudi Društvu za varstvo okolja Bled za sodelovanje pri akciji in obveščanju obiskovalcev o alternativah plastičnim svečam.

Nenazadnje pa bi se zahvalili tudi vsem vam, ki ste na grob odnesli svečo narisano na kamen in prižgali svečo manj ter se tako poklonili svojcem in hkrati skrbeli za okolje.

Oblacila

V zadnjem času smo začeli spoznavati, kako tudi modna industrija škoduje okolju, saj prispeva k 8 % svetovnih emisij toplogrednih plinov, ki vplivajo na podnebne spremembe. Proizvodni procesi porabijo ogromno vode, kemikalij in ogljika za ustvarjanje oblačil. Oblačila „hitre mode“ so narejena izjemno hitro in so zasnovana tako, da trajajo kratek čas, preden se uveljavi nov trend. Hitra moda se je kupcem prikupila s precej dostopnimi cenami, a te so take le zaradi slabše izbire materialov, manj kakovostne proizvodnje, izkoriščanja delovne sile in ogromnih posledic na okolje. Na koncu pa tak način proizvodnje povzroči tudi veliko tekstilnih odpadkov.

Povprečni potrošnik kupi sedaj 400 % več oblačil kot pred 20 leti. Povečana poraba vodi k več odpadkom, saj ljudje kupujejo in odvržejo oblačila z nevzdržno hitrostjo. Globalna tekstilna industrija letno proizvede 150 milijard kosov oblačil in ustvari 93 milijonov ton odpadkov, a se žal reciklira le 1 % vsega tekstila, ki ga uporabimo za oblačila. Nedavne raziskave so pokazale, da v Združenem kraljestvu 300.000 ton tekstilnih odpadkov vsako leto konča v zabojih za gospodinske odpadke, ki so kasneje poslani na odlagališča ali v sežigalnice. Več odpadkov vodi do večjih odlagališč, kar pomeni več toplogrednih plinov in globalnega segrevanja. V Sloveniji povprečno vsak prebivalec letno porabi 314 € za nakup oblačil letno in zavrže 18 kg oblačil. Na srečo imamo vsi, ko nosimo oblačila, priložnost, da se vsak dan odločimo za zmanjšanje odpadkov in boj proti podnebnim spremembam.

Kako to storimo? Začne se pri nakupovanju. Ko se odločite za srajco ali čevlje v trgovini, se vprašajte: Ali mi je res všeč? Ali se dobro prilega? Ali bom to lahko večkrat oblekel? Paziti moramo na to, da je oblačilo udobno, saj ga bomo le tako večkrat oblekli. Do okolja so bolj prijazni naravni materiali, kot so volna, bombaž, svila, lan in konoplja. Vendar pa najbolj uporabljene tkanine danes rajon, poliester, akril, acetat in najlon. Te materiali so bolj odporni na vodo, veter in ostale okoljske spremembe v primerjavi z naravnimi vlakni ter so bolj trpežni od bombaža in manj nagnjeni k mečkanju in krčenju. A ne pozabimo, da je poliester narejen iz naftnih derivatov. V trgovini lahko naredimo tudi test: preverimo ali skozi majico vidimo našo dlan. Tekstilni izdelki, ki uporabljajo debelejša materiale, bodo namreč bolj obstojni.

Če kupujemo oblačila za posebne priložnosti kot so obhajilo, maturantski ples in poroka ter vemo, da teh oblačil ne bomo več potrebovali, je pametno razmisliti o izposoji. Enako lahko storimo z pustnimi maskami.

Vedno večkrat se zgodi, da naše omare postanejo pretesne za vsa oblačila, ki jih imamo in mnogih sploh ne nosimo več, vendar so še vedno uporabna. Ta oblačila lahko nesemo na izmenjevalnico oblačil ali jih podarimo sorodnikom, prijateljem in znancem. Stara oblačila lahko oddate tudi v centrih ponovne uporabe ali v zabojnike Humane.

Ne pozabimo na ponovno uporabo; saj lahko stare majice hitro spremenimo v nakupovalne vrečke, z nekaj šiviljskega znanja in ustvarjalnosti lahko izdelamo tudi odeje krpanke, iz starih kavbojk pa torbice in predpasnike.

V zavetišču za zapuščene živali bodo veseli odej, rjuh, posteljnine in brisač ter ostalega materiala, s katerim lahko naredijo ležišča za živali. Spomnimo se na kosmate prijatelje in jim poklonimo nekaj, kar bi drugače zavrgli. Blazine in prešite odeje žal niso primerne, saj jih živali zelo hitro raztrgajo in izvlečejo polnilo.

Vsak izmed nas lahko prispeva k manj tekstilnim odpadkom. Kaj boste izbrali vi? Preudarno nakupovanje, izposajo, ponovno uporabo za drug namen ali pa oblačila nesti v izmenjevalnico in podariti? Izbir je mnogo, odločitev je vaša.

